

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 19 februari 2015

MEDITATIE

De plaag op Hem

Toen de kamerling Jesaja 53 las, vroeg hij Filippus: 'Van wien zegt de profeet dit, van zichzelf of van iemand anders?' Door middel van Filippus heeft de Heilige Geest ons het antwoord op die vraag gegeven. Jesaja 53 handelt over Jezus, want 'van die plaats der schriftuur verkondigde Filippus hem Jezus'.

Er is een plaag op Jezus geweest. Zo werd Hij van de mensen bejegend. Als iemand, die een besmettelijke ziekte had. Zij verachtten Hem en verborgen hun aangezicht voor Hem. Het betekent eigenlijk, dat men Hem behandelde als iemand die de plaag heeft, d.w.z. die melaats was. U zegt misschien: dit klopt toch niet met de werkelijkheid. Door velen werd Hij gezocht en velen hadden

...Om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest.

Jesaja 53:8

Hem lief. Grote menigten volgden Hem en begeerden Hem te horen. Maar u moet bedenken dat Jesaja 53 over de lijdende Messias spreekt. De woorden van de profetie bedoelen: in Zijn bitter lijden keerde ieder zich van Hem af. Niemand hielp Hem en allen meden Hem alsof Hij iemand was die de plaag had.

En waarom was die plaag op Hem? Wat deed Hem al die smarten dragen en de pers zo alleen treden? De profeet zegt: 'Om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest.' Dit leert ons allereerst, dat er een verband is tussen Jezus' lijden en de zonde. Jezus' lijden leert ons hoe verschrikkelijk de zonde is. Gelijk ons Avondmaalsformulier zegt: 'dat de toorn Gods tegen de zonde zo groot is, dat eer Hij die ongestraft liet blijven, deze aan Zijn lieve Zoon Jezus Christus met de bitteren en smadelijken dood des kruises gestraft heeft.' Omdat God is, Die Hij is, namelijk heilig en rechtvaardig, haat Hij de zonde en rust Zijn toorn erop.

Wanneer wij ons afvragen: Waarom stierf Jezus op het kruis? Hij heeft toch nooit de geboden Gods overtreden? Niemand kon een vinger naar Hem uitsteken. Zelfs Zijn vijanden, ja zelfs de duivel niet. Hij was zonder enige zonde. En toch stierf Hij en wel de vervloekte kruisdood.

De profetie geeft ons het antwoord:

'Om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest.' Niet vanwege eigen zonden, maar vanwege de zonde van Gods volk is Christus gestorven. Heel opmerkelijk zegt de profetie niet: om de zonde van het volk, of ons volk, maar Mijns volks.

Er is een volk, dat de Heere Zijn volk noemt. Het is het volk dat door Hem geliefd is met een eeuwige liefde. Om dit volk zalig te maken heeft Hij hun overtredingen op Zijn eigen Zoon gelegd. Christus is de vervloekte dood gestorven vanwege de zonde en wel vanwege de zonde van Gods kinderen. God kan niet spotten en marchanderen met de zonde. Zijn heilige natuur verbiedt dit. De zonde is het grootste kwaad dat ooit de schepping binnendrong.

Toen de dingen geschapen moesten worden uit niet, sprak Hij: 'Daar zij licht en... daar werd licht.' Slechts door te spreken bracht God het licht te voorschijn.

En zo deed Hij met al het geschapene. Eén woord was genoeg. Hij sprak en het was er. Maar toen God met de zonde van de mens geconfronteerd werd, was één woord niet genoeg. Hij moest Zijn eniggeboren Zoon tot een offer voor de zonde maken om de zonde weg te kunnen nemen. Zie, daarom leed en stierf Jezus. Dat vertelt ons het kruis van Golgotha. Hebt u dat ooit gezien? Heeft het kruis u ooit de schrikkelijkheid van de zonde gepredikt? Zou God ooit Zijn Zoon verlaten hebben op het kruis en in de dood hebben overgegeven, indien er een andere weg was geweest om de zonde weg te doen?

Het kruis predikt ons de heiligheid van God, Zijn haat tegen de zonde en o wonder... Zijn liefde tot zondaren. God gaf Hem over om overtreders te sparen. Hij legde op Hem de plaag om Zijn volk te kunnen redden. U zegt mogelijk: 'Wat baat mij dit alles, zolang ik niet weet of ik tot dat uitverkoren volk behoor voor wie de Heere Jezus de overtredingen gedragen heeft?' Hoe dacht u dit aan de weet te kunnen komen? Door in de hemel op te klimmen en uw naam te zoeken in het

Inhoud

- 1 De plaag op Hem
- 2 ABC – de eersteling van Alexander Comrie (1)
- 3 Meelezen in Het Schatboek (8)
- 4 Schuld en vergeving (6)
- 5 In Memoriam: ds. T.M. van Dijk
- 6 De Driestar 70 jaar (3)
- 7 Even maar...
- 8 School en personeel
- 9 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

boek des levens? Of wilt u wachten tot een engel uit de hemel u komt vertellen, dat Jezus ook uw zonden op het kruis verzoend heeft?

Geliefden, de werkelijkheid is, dat degenen wier namen in het boek des levens staan geschreven, dezelfde personen zijn waarvan het Evangelie spreekt als het zegt: 'Opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.' Dit is dat volk om wier overtredingen de plaag op Jezus was. Het zijn allen, die de schrikkelijkheid van de zonde gezien en doorleefd hebben. Zij beseften: God kan mijn kwaad niet ongestraft laten. Ik ben een kind des doods. Ik ben verloren en vervloekt, want ik

heb Gods geboden overtreden. Doch toen hoorden zij het Evangelie van God, Die op Zijn Zoon de plaag en de vloek van de zonde heeft gelegd, om vloekwaardige zondaars te behouden. Toen ging het niet meer om de uitverkiezing of Gods verborgen voornemen te mogen weten, maar toen werd het: 'Geef mij Jezus of ik sterf want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.' Zij zijn tot Hem gevlucht en hebben de waarheid van de profetie ondervonden: 'Om de overtreding Mijns volks is de plaag op Hem geweest.'

Kapelle,

ds. C. Harinck

1

ABC – de eersteling van Alexander Comrie

Een zeer belangrijk vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie in de achttiende eeuw was Alexander Comrie (1706-1774). In Schotland werd hij geboren, maar in Gods voorzienig bestel kwam hij in Nederland terecht, waar hij in staat gesteld werd om de studie theologie - die hij

had moeten afbreken in zijn vaderland - voort te zetten en af te ronden. Hij studeerde te Groningen en promoveerde in Leiden.

Woubrugge

Na zijn studie te hebben voltooid, werd Comrie spoedig in Woubrugge

Na zijn studie te hebben voltooid, werd Comrie spoedig in Woubrugge beroepen. Dit beroep mocht hij aannemen. Zo werd Woubrugge in 1735 zijn eerste gemeente, maar ook zijn enige gemeente.

beroepen. Dit beroep mocht hij aannemen. Zo werd Woubrugge in 1735 zijn eerste gemeente, maar ook zijn enige gemeente. Hoewel hij in zijn ambtelijke loopbaan diverse keren een beroep ontving, mocht hij in zijn 'zo zeer geliefde en waarde gemeente Woubrugge' zijn ambtelijke arbeid blijven uitoefenen, tot hij in 1771 emeritaat moest aanvragen in verband met aanhoudende zwakheden. Naast zijn arbeid in de gemeente van Woubrugge heeft Comrie zich in de achttiende eeuw ontwikkeld tot een bekwaam theoloog, die door zijn indringende geschriften tot op de dag van vandaag zijn invloed doet gelden.

ABC

Bij velen is hij bekend geworden door het boekje *Het ABC des geloofs*, waarvan de eerste druk in 1739 verscheen. De laatste onveranderde uitgave was van 1746. Het was aanvankelijk geenszins de bedoeling van Comrie deze stof, die hij vanaf 1735 in zijn gemeente behandelde, in druk te doen verschijnen. In feite is het een bundel preken. Om het niet te groot te laten worden 'en dus boven veler macht om hetzelfde te kopen' liet hij de inleiding van iedere leerrede, alsmede het verband en de toepassing weg. Zo kon een wat breder leespubliek tot aanschaf overgaan.

Hertaling

Het ABC is de eerste publicatie van Comrie, die zichzelf ook wel aanduidde met de benaming "Scoto-Britannus". Het boekje kreeg een zeer goede ontvangst. Nog in 1739 verscheen een herdruk. In 1746 kwam de vijfde druk uit. En nu, zo veel jaren later, is weer een nieuwe druk van het "ABC" op de markt gekomen. Deze keer een hertaalde uitgave. Op een nauwgezette wijze heeft de heer C. Bregman - die reeds eerder de "Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof" van Comrie zorgvuldig hertaalde - de tekst bewerkt tot een zeer leesbaar geheel. Zonder aan de bedoelingen van Comrie ook maar iets te kort te doen. Het is verblijvend dat dit nu gebeurd is, ook met het oog op onze jongeren, daar het taalgebruik van de Schotse Nederlander over het algemeen niet eenvoudig is.

Moeizame stijl

Comrie zelf gaf het overigens grif toe, dat zijn stijl moeizaam en stoterig was. Hij heeft zich diverse malen geëxcuseerd voor zijn stroeve Nederlands: 'Gij weet dat ik geen geboren

Hollander ben'. Hij doet dat ook in zijn "Leerredenen", maar hij voegt er dan wel aan toe: 'Ik ben verzekerd dat gij niet dan oude en beproefde Waarheden in mijn geschriften zult vinden, en overall mijn grote afkeurigheid van de Pelagiaanse gronden zien. Och! Dat daartegen mocht gewaakt worden in een tijd, dat de leer der Hervorming als sneeuw tussen de vingers begint weg te smelten'.

De ideeën van de Verlichting kregen in de achttiende eeuw veel invloed in de Nederlanden, ook in de kerk. En Comrie werd niet moe daartegen te waarschuwen. Ook in het "ABC" zijn daarvan voorbeelden te geven.

Indeling

De schrijver heeft het boekje ingedeeld naar de letters van het alfabet. Zoals een leerling op school het alfabet moet leren, zo is dat ook nodig in het geestelijk leven op Gods genadeschool. Comrie zegt daarvan in zijn "Catechismus": 'De Heilige Geest vindt ons onkundig en onvatbaar voor het Evangelie en de openbaring van Christus in hetzelfde. Hij leert ons als het ware eerst het ABC, dan leert Hij ons spellen, dan wat gebrekkig lezen en dan wat vaardiger. De discipelen gebruikten en wandelden door Christus, als de weg tot den Vader, ofschoon ze nog niet wisten dat Hij de Weg, de Waarheid en het Leven was'.

Comrie begint in het "ABC" met iets te schrijven over het werkwoord *aandoen* en hij eindigt met het werkwoord *verwachten*. Hij verklaart ook waarom hij deze vormgeving gekozen heeft: 'Bij het bezig zijn met de namen voor het geloof, waren we voornemens een zekere orde aan te brengen. Wij dachten nu eens aan deze en dan weer aan een andere manier. Maar wij zijn tot het inzicht gekomen dat uit alle mogelijkheden de alfabetische ordening de beste zal zijn om ons doel te bereiken. De kleinen in de genade worden dan niet bedroefd, en de meer geoeffenden in het geloof behoeven niet te lang stil te staan bij de gelovige werkzaamheden van de zuigelingen in het geloof. We zullen dus de benamingen die aan het geloof kunnen worden gegeven, in de volgorde van het ABC behandelen. Zo zullen we - tot zelfonderzoek en ter bemoediging van het erfdeel des Heeren - aan de christelijke gemeente een ABC overhandigen van het ene ding dat nodig is.'
(wordt vervolgd)

Leerdam,

ds. J. Schipper

MEELEZEN IN HET SCHATBOEK

Zondag 5:
De verlossing
van de mens
uit zijn ellende

8

In de vorige Zondagen is de ellende van de mens verklaard. De kennis daarvan is het eerste deel dat nodig is tot een vaste troost in leven en in sterven. Nu volgt het tweede deel, van de verlossing van de mens uit deze ellende. Dit moet vooral gekend worden om een vaste troost te hebben, en zonder dit brengt het eerste deel de mens meer wanhoop dan vertroosting aan.

In Zondag 5 worden van deze verlossing twee zaken geleerd.

I. Door welk middel ze kan en moet plaatsvinden, (vraag 12).

II. Door Wie dit middel teweeggebracht kan worden, (vraag 13, 14 en 15).

Wij kunnen u als 'meelezer' slechts laten proeven van de kostbare schatten uit dit leerzame werk. We hopen dan ook dat u in de gelegenheid bent om de Zondagen uit *Het Schatboek* in zijn geheel te lezen.

Deze keer citeren we de samenvatting van deze Zondag (pag. 203, 204):

'Nu bewezen is dat de mensen aan de eeuwige verdoemenis schuldig zijn, omdat ze de verschuldigde gehoorzaamheid niet betoond hebben, wordt vervolgens gevraagd of er ook enige uitkomst of verlossing daaruit is of gevonden kan worden.

Op deze vraag antwoordt de catechismus dat er verlossing kan zijn, als aan Gods gerechtigheid door een genoegzame straf voor de begane zonde volkomen genoeg geschiedt. De wet verplicht alle mensen tot gehoorzaamheid of, als die niet betoond wordt, tot straf. Hij die een van beide volbrengt, is rechtvaardig en verkrijgt daarom goedkeuring.

Er kunnen twee manieren zijn om de straf te voldoen.

De ene manier is die de wet leert en Gods rechtvaardigheid vereist, dat wijzelf, die gezondigd hebben, voor de zonden genoegzaam voldoen of gestraft worden, naar de dreiging van de wet: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Gal. 3:10; vgl. Deut. 27:26).

Deze manier is voor ons onmogelijk, zoals aangetoond zal worden, want wij kunnen geen genoegzame straf lijden, zonder dat wij geheel vernield worden.

De andere manier is die het Evangelie ons openbaart en Gods barmhartigheid toelaat, dat wij de voldoening voor onze zonden buiten ons in een ander, dat is: in Christus, zoeken. 'Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees' (Rom. 8:3).

Deze manier openbaart ons het Evangelie, en Gods barmhartigheid laat ze toe. Hoewel ze in de wet niet geleerd wordt, is ze toch niet in strijd met de wet en wordt ze nergens door de wet afgekeurd of verworpen. Als voor de ongehoorzaamheid maar voldoening geschiedt door een genoegzame straf, is de wet tevreden. Gods rechtvaardigheid laat dan toe dat de partij die gezondigd heeft, van de schuld vrijgesproken en in genade aangenomen wordt.'

Hoedanig dan nu onze Verlosser moet zijn, Die voor ons betalen zal, en Wie Hij is, zal in de volgende Zondag geleerd worden.

Uit: Zondag 5; HET SCHATBOEK, Z. Ursinus, deel 1; Gebr. Koster, Barneveld 2013

Schuld en vergeving

Pijnpunten rondom vergeving

Te snel vergeven

Schuld kan te snel worden vergeven. Juist onder christenen bestaat het gevaar om soms te snel te vergeven. Dit gebeurt als de dader of de omgeving met een beroep op het gebod van de naastenliefde, al snel na het erkennen van schuld, een appel doet om te vergeven.

Degene die om vergeving gevraagd wordt (soms past daarbij de term "slachtoffer"), voelt zich onchristelijk en ongehoorzaam als hij dat appel afwijst. Dit behoeft echter niet het geval te zijn.

Schuld erkennen is voor de dader een hele stap en soms ook een geweldige opluchting. Bij degene van wie vergeving gevraagd wordt, komt de verwerking van het gebeurde pas op gang als er schuld wordt erkend. Eerst moet er ruimte zijn om de pijn van het gebeurde onder ogen te zien. Ook moet er ruimte zijn voor de worsteling om vrijwillig tot vergeven te komen. Pas als de volle waarheid van het gebeurde bij beide partijen verwerkt is, is het moment gekomen om te vergeven. Vergeving opent dan de weg voor een nieuw begin.

Voorbeelden van soms te snel vergeven zijn situaties waarbij sprake is van overspel, huwelijksontrouw of incest.

Blokkade om te vergeven

De neiging tot vergelding kan aan de andere kant vergeving juist in de weg

staan. Ook daar moeten we oog voor hebben. Een duidelijke leidraad om geen ruimte te geven voor vergelding lezen we in de uitleg van het zesde gebod in onze HC in Zondag 40. In antwoord 105 lezen we dat voor een christen geldt 'dat ik alle wraakgierigheid aflegge'. In antwoord 106 wordt de wortel van de doodslag genoemd 'nijd, haat, toorn en wraakgierigheid'. Daar wordt gezegd dat God die haat. Antwoord 107 spreekt in positieve zin over de naastenliefde en brengt vervolgens de vergevingsgezindheid als volgt onder woorden: 'en jegens hem (mijn naaste) geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en alle vriendelijkheid bewijzen, zijn schade, zoveel als mogelijk is, afkeren, en ook onze vijanden goeddoen'.

In deze Zondag klinken dezelfde tonen door als in Zondag 51, vraag en antwoord 126, die handelt over de uitleg van de vijfde bede!

Hoe moeilijk soms, de Heere vraagt in Zijn Woord en gebod van ons altijd een vergevingsgezinde opstelling. En wat God vraagt, wil Hij ook schenken in de weg van het gebod.

Is vergeving altijd mogelijk?

Er zijn situaties die ontzaglijk schrijnend zijn om wat mensen elkaar aandoen of hebben aangedaan. Het gaat hier om traumatische ervaringen, die mensen voor hun leven hebben beschadigd. De gevolgen van het trauma worden vaak een leven lang

meegedragen. We denken hierbij aan mishandeling in de kinderjaren of incest.

Het komen tot vergeving is in deze gevallen een grote worsteling. Hoewel het schenken van vergeving altijd een helende uitwerking heeft, kan het toch voor het slachtoffer een berg zijn waar hij niet overheen ziet. Dit wordt nog eens versterkt als de schuldige partij geen schuld erkent. Als vanuit de omgeving, hoe goed bedoeld ook, te veel wordt aangedrongen om te vergeven, kan dit ertoe leiden dat het slachtoffer zich nog meer miskend voelt.

Het vraagt soms grote betrokkenheid in het pastoraat en voortdurende wijsheid om aan de worsteling die wordt doorgemaakt op een evenwichtige manier geestelijk leiding te geven.

Eenzijdige vergeving: loslaten

In aansluiting op het voorgaande wil ik erop wijzen dat vergeven ook betekent: loslaten, zichzelf bevrijden van wraak en haatgevoelens.

Vergeving is niet zozeer een gevoel. Het is veel meer een bewust afstand doen van datgene wat je tegen iemand hebt en dat overgeven in de hand van de Heere. Dit is dus meer een uiting van de wil, dan van het gevoel. Vergeven wordt zo loslaten en aan de Heere overgeven. Er is dan sprake van eenzijdige vergeving zonder dat schuld erkend is. Dit kan voor de persoon in kwestie ervaren worden als een stuk innerlijke genezing en bevrijding.

We moeten er ook oog voor hebben dat er vergeving kan zijn zonder dat relaties hersteld worden. In de gebrokenheid van deze wereld blijven er soms grote littekens bestaan, die niet ontkend moeten worden. We maken deze opmerking om de gedachte weg te nemen dat vergeven ook moet betekenen dat het weer moet worden als vanouds.

Tenslotte

De rode draad in deze artikelen was de vijfde bede uit het Onze Vader. In deze bede staat de vergeving van schuld ten opzichte van de Heere voorop, maar tegelijk verbindt de Heere Jezus deze vergeving onlosmakelijk met vergevingsgezindheid ten opzichte van onze naaste.

Zo zijn de eerste en de tweede tafel van de Wet, tot ons eeuwig welzijn, onafscheidelijk met elkaar verbonden.

(slot)

Rijssen,

ds. A. Schreuder

Hoe moeilijk soms, de Heere vraagt in Zijn Woord en gebod van ons altijd een vergevingsgezinde opstelling.

IN MEMORIAM

ds. T.M. van Dijk

14 december 1936 - 16 februari 2015

In de nacht van 16 februari heeft de Heere Zijn kind en knecht ds. T.M. van Dijk tot Zich genomen. Onze broeder leed al geruime tijd aan de ziekte MSA. Vooral de laatste jaren van zijn leven werden gekenmerkt door een afbraak van lichaam en geest. De laatste 16 maanden van zijn leven is hij verzorgd in een verzorgingshuis te Aalburg. Omringd door de liefde van zijn vrouw en (klein-) kinderen mocht hij daar zijn.

Ds. T.M. van Dijk werd op 14 december 1936 in de gemeente van Dirksland geboren. Daar heeft hij zijn jeugd jaren doorgebracht. Zijn ouders behoorden bij de Nederlands Hervormde kerk. Zijn vader heeft daar ook nog als ouderling de kerk gediend. Al jong was zijn zoon Thijs te vinden op het gezelschap van de vromen en verkeerde onder de prediking van ds. H. van Gilst, die in die tijd de Gereformeerde Gemeente van Dirksland diende. Daar in Dirksland heeft de Heere hem geroepen tot het ambt van ouderling en mocht hij jaren dienen in de gemeente van Dirksland. In 1982 werd broeder van Dijk na vierjarige studie aan de Theologische School kandidaat gesteld. De weg naar het ambt was een weg van strijd voor hem, tot dat de Heere hem gewillig maakte. Hij mocht een beroep aannemen van de gemeente Rotterdam-Alexanderpolder. In 1986 nam hij een beroep aan naar de gemeente Veen

in het Noord-Brabantse, gevolgd door Oosterend (Texel) in 2000. Op 1 september 2004 ging ds. van Dijk met emeritaat. In 2007 mocht hij nog gedenken 25 jaar bedienaar te zijn van het Goddelijke Woord. Ds. P. Blok verzorgde een bijdrage hierover in ons kerkelijk jaarboek 2008.

Met name denken we persoonlijk terug aan de goede en gezegende bezoeken die wij mochten ervaren bij onze oude broeder. Het spreken viel hem door zijn ziekte uiterst moeilijk. Toch mogen we in herinnering brengen, hoe hij voordat hij naar het verzorgingshuis te Aalburg ging, in zijn woning in Brakel mocht getuigen van de hoop die de Heere gewerkt had in Zijn leven. Hij vertelde toen zo vertroost te zijn vanuit het Woord Gods met de woorden van Job: "Want ik weet mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen. Denwelken ik vóór mij aanschouwen zal; en mijn ogen zien zullen en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot". Wat ging daar een goede reuk van uit toen onze oude broeder in verwondering en kleinheid hierover mocht spreken. Ook in het verzorgingshuis mocht hij ervaren: "Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij: Gij zijt mijn Hulp en mijn Bevrijder; o mijn God vertoef niet".

Hij mocht zondags nog meeluisteren met de kerkdiensten, meestal vanuit Aalburg. Zijn vrouw was er getuige van hoe hij met een avondmaalsbediening vol was van de hemel. Onze oude broeder was van eeuwigheid verkoren, in de tijd door God opgezocht. Eeuwig wonder, als God een mens zijn genadescepter toereikt.

Het leven van ds. van Dijk was persoonlijk en ambtelijk, een leven van strijd. Ook ds. Van Dijk was een mens, een zoon van Adam. Hij had ook zonden en ongerechtigheden en hij wist dat hij van genade alleen kon en mocht leven. Alles wat van ds. van Dijk was, blijft hier in het graf achter.

Het werk Gods in zijn hart en leven verheerlijkt zal juichen tot Gods eer! Gods moegestreden kind, Zijn knecht is thuisgekomen, enkel en alleen op grond van het bloed van het Lam: 'Die na kortstondig ongeneugt, mij eindeloos verheugd!' Met de familie stonden we rond zijn sterfbed. Met name door de longontsteking die hij had, is het - uiteraard menselijk gesproken - snel gegaan. De Heere sterke Zijn geliefde vrouw, kinderen, klein- en zelfs achterkleinkinderen, met de verdere familieleden in dit zo grote verlies. Hij heilige deze roepstem aan het hart. Hij gedenke ook aan de drie gemeenten die ds. van Dijk mocht dienen. Tot Zijn eer!

Aalburg,

ds. J. van Rijswijk

De Driestar 70 jaar

Het onlangs verschenen tweede deel van de Driestargeschiedenis bevat ook een bijdrage van Driestardocent Tom Hage. Die is heel verhelderend als het gaat om de ontwikkeling die de school in die 70 jaar heeft door-gemaakt. Hij onderscheidt daarbij drie fasen. Allereerst "In conflict met de cultuur" (1950-1980), vervolgens "De tijdgeest verstaan" (1980-2000) en tenslotte "Op zoek naar de breedte van het maatschappelijk debat" (2000-2010).

De gekozen formuleringen zijn veelzeggend. Zij wijzen onmiskenbaar op het weggroeien van een antithetische opstelling naar een meer open houding ten opzichte van de hedendaagse maatschappij. Dat beeld wordt in het betreffende hoofdstuk ook bevestigd, als hij de invulling van het vak Cuma (culturele en maatschappelijke vorming) in de loop der jaren analyseert.

De eerste Cumadocent was zijn vader, mr. L.J.M. Hage, een schoonzoon van ds. G.H. Kersten. Hage sr. kenmerkte zich inderdaad door een afwijzende opstelling ten opzichte van

de tijdgeest. Het was de tijd van het kabinet-Den Uyl. Minister Van Kemenade werd gezien als een bedreiging voor het christelijk onderwijs. In de volgende periode was het drs. J. Kruidenier die het vak Cuma gestalte gaf. Er vindt dan een graduele verschuiving plaats, maar de grondhouding is niet wezenlijk veranderd. Het beoogde verstaan van de tijdgeest is vooral gericht op het weerstaan ervan.

Positieve participatie

In de derde periode zoekt men het meer in participatie in de cultuur. Dr. E. Mackay is dan de belangrijkste Cumadocent. De traditie waarop men zich beroept, wordt langer en rijker geschakeerd. Dat betekent, zo lezen we, een zekere relativering van de eigen theologisch-kerkelijke traditie. Men wil op positieve wijze participeren in het maatschappelijk debat. Dat is zeker niet verkeerd. Maar wil je daarbij in het rechte spoor blijven - en daar is genade voor nodig - en niet meegevoerd worden met de geest der eeuw, dan zal er een diepe verbondenheid moeten zijn met de

Er zijn gevaren van binnen en gevaren van buiten. Daarom is een omheining echt niet overbodig. Onze belijdenis heeft onder meer die functie.

bevindelijk gereformeerde leer. Blijkt dat ook? Helaas niet.

Veeleer neemt men afstand van de eigen geloofstraditie. Die is te smal en te eng. Men ziet het inmiddels veel ruimer en breder. Men zoekt tegenwoordig aansluiting bij de christelijke traditie van alle eeuwen. De mariologie daarbij niet uitgezonderd. De constatering van Hage jr. dat er aan De Driestar in het spreken over cultuur en traditie iets verschoven is ten opzichte van de tijd van Kuijt, Hage en Kruidenier is dan ook wel erg voorzichtig geformuleerd. Heeft confessioneel relativisme het gewonnen van de vroegere binding aan de gereformeerde belijdenis?

In plaats van grensbewaking moeten we doen aan kernbewaking. De schapen komen vanzelf terug bij de bron. Een omheining is dan niet nodig.

Het hoofdstuk eindigt met de vraag waarop de bezinning op de eigen traditie, in het besef van de contextualiteit (de historische bepaaldheid) ervan en de open houding naar buiten, de komende decennia zal uitlopen. Daarop wordt geen antwoord gegeven.

Maar wie een beetje vertrouwd is met de gang van zaken bij dit soort processen - in de brede gereformeerde gezindte en daarbuiten - weet wel dat het meestal uitloopt op een vergaande vervreemding van de oorspronkelijke uitgangspunten. Hooguit wordt daar nog wat lippendienst aan bewezen en worden er bij jubilea wat mooie woorden gesproken of geschreven over de pioniersgeneratie die destijds onder moeilijke omstandigheden toch zoveel werk heeft verzet. Maar dat er een grote afstand is gegroeid, is onloochenbaar.

Bron en omheining

De Driestar wil werken met een dynamisch identiteitsbegrip, zo lezen we ook. Volgens directeur drs. L.N. Rottier moeten we bij identiteit niet langer denken aan grenzen en bewakers. Het is veeleer een magnetisch veld. In een essay in het RD heeft hij dat onlangs nog uitgewerkt. In plaats

van grensbewaking moeten we doen aan kernbewaking. De schapen komen vanzelf terug bij de bron. Een omheining is dan niet nodig.

Dergelijke beelden zijn vaak veelzeggend. Moeten we niet constateren dat dit een veel te optimistisch beeld is? In de Bijbel is het een realiteit dat er ook dwalende schapen zijn, die niet naar de bron terugkeren. 'Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij de springader des levens hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken die geen water houden' (Jer. 2:13).

Evenzo spreekt de Bijbel heel dui-

delijk over de gevaren die de kudde bedreigen. Er zijn valse herders. Er zijn schapen die verloren gaan zonder de Goede Herder. Er zijn gevaren van binnen en gevaren van buiten. Daarom is een omheining echt niet overbodig. Onze belijdenis heeft onder meer die functie.

Ongetwijfeld heeft De Driestar veel betekend voor onze gezindte en met name voor het reformatorisch onderwijs. Daarom is het jammer dat bij het 70-jarig jubileum deze kritische opmerkingen gemaakt moeten worden. Met pijn in ons hart. Het is inderdaad niet gemakkelijk om een reformatorische school ook refor-

matorisch te laten blijven. Daarom is het noodzakelijk dat we onze scholen, die we als een geschenk uit Gods Hand mochten ontvangen, in het gebed voortdurend aan Hem (blijven) opdragen.

N.a.v. "Wordt een heer!" en "Wees een gids!", John Exalto, uitg. Jongbloed, Heerenveen, 2012 resp. 2014, ISBN 9789088970498 resp. 9789088971037, 520 resp. 459 blz., per deel € 22,50.

(slot)

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Even maar...

Dat ene woord

Las ik het nu goed? Terwijl een tram in Rotterdam me als fietser passeert, lees ik met reusachtige, witte letters: 'Niets is sterker dan dat ene woord' Allerlei reële en irreële gedachten gaan er door me heen. Dat ene woord, dat kan toch niet anders zijn dan Gods Woord? Wie zou voor deze bezinnende 'reclame' op de tram gezorgd hebben? Misschien de evangelisatiepost 'In de Gouwstraat', hier niet zo ver vandaan? Een goed initiatief: om alle Rotterdammers te laten weten hoe sterk Gods Woord is. Het is immers een 'kracht Gods tot zaligheid' (Rom. 1:16). In de oorspronkelijke Bijbeltaal wordt er dan een woord gebruikt dat herinnert aan ons woord dynamiet. Niets is sterker dan dat ene woord. Wanneer de Heilige Geest het gebruikt dan is één woord genoeg: 'leef' en een zondaar leeft. 'Kom' en hij komt. 'Maria' en de banden breken bij het graf.

Inderdaad, niets is sterker dan dat ene woord! Daarom schrijft de apostel ook in Hebr. 4 vers 12: 'Want het woord Gods is levend

en krachtig, en scherpsnijder dan enig scherp zwaard...'. Daarbij merkt kanttekeningnummer 31 op: 'dat Gods Woord enerzijds het hart verslaat door de overtuiging van de zonden en de straffen, die de mens heeft verdiend, en anderzijds het hart zuivert en de kwade begeerlijkheden doodt, om voor Christus voortaan te leven'. Niets is sterker dan dat ene woord. Zo wonderlijk, zo hartinnemend, met zoveel kracht en met zoveel liefde als dit woord gepaard gaat.

Daarom is dit woord het ook waard om uitgedragen en gehoord te worden. Zeker ook in een stad die steeds meer wegzakt in het moderne heidendom. En dat terwijl er zoveel volk van God in vroeger dagen in deze stad was.

Een prachtig initiatief, denk je dan. Misschien wel om alle Rotterdammers uit te nodigen voor de zondagse diensten in de Gouwstraat, waar elke zondag een eenvoudige preek gelezen wordt door ouderling Bel of De Vries. Want het is toch waar: niets is sterker dan dat ene woord!

Zo wat mijmerend fiets ik verder

door Rotterdam-Zuid. De tram is inmiddels al lang voorbij. Wat een paar reclamewoorden al niet kunnen bewerkstelligen in een dwaas mensenhoofd.

Even verder passeer ik een tramhalte. Daar staat een andere tram stil en kan ik de hele boodschap goed op me laten inwerken. Heb ik het wel goed gelezen? Ja, dat wel, maar niet compleet. Wat staat er tot mijn grote ontzuivering? Er staat wat achter: Niets is er sterker dan dat ene woord FEIJENOORD. Het blijkt een reclame te zijn voor de voetbalclub van de havenstad. In de vervreemding van het krachtige Godswoord blijft dit alleen maar over. De grote afgod van brood en spelen. Niets anders meer dan dit in je leven, wat arm! Voor ons allen des te meer - via deze oproep op de tram - een aansporing om het evangelisatiewerk krachtiger te steunen. Dat blijkt echt nodig!

v. A.

P.S. Stichting Evangelisatie te Woerden, NL57 INGB 0000628912

School en personeel

Onderwijs geven. Het is en blijft een mooi en verantwoordelijk beroep: leidster, meester, juf of docent te zijn. Als je dat bent, zul je gemotiveerd zijn om jongeren kennis bij te brengen, een vak en vaardigheden te leren en hen te vormen.

Om een goede onderwijsgevende te zijn is het nodig aan ten minste twee eisen te voldoen. Die eisen zijn nauw met elkaar verbonden. De eerste eis is de bekwaamheid die nodig is om in dit beroep werkzaam te zijn. Onderwijs geven is geen geringe taak. Denk aan de jongeren van vandaag. Ze zijn totaal anders dan dertig jaar geleden. Ze leven in een open wereld en vragen om leiding. Denk aan de gezagscrisis die merkbaar is. Denk aan de betrokkenheid en inbreng van ouders bij genomen beslissingen. Denk aan snel veranderende vakinhouden, bijvoorbeeld vanwege digitalisering. Denk aan de eisen van de overheid die steeds wisselend zijn. Denk aan de prestatiegerichtheid, waarop scholen worden afgerekend. Denk aan passend onderwijs, dat de komende jaren realiteit wordt.

Deze lijst van aandachtspunten valt zeker nog uit te breiden, maar is al voldoende om aan te tonen dat er heel wat op onze onderwijsgevendens afkomt. Zij moeten bekwaam zijn om hun werk te doen. Dat kan voor een deel echt niet meer met de bekwaamheden van tien jaar geleden. Veel scholing, veel oefening in de praktijk is er nodig om in het onderwijs bij te blijven. Een onderwijsgevende zal zich permanent - zeker op onderdelen - moeten blijven ontwikkelen. Wanneer dat onvoldoende gebeurt, zal jarenlange ervaring in het onderwijs op den duur niet voldoende zijn.

Naast het ontwikkelen van eigen bekwaamheid is ook teamontwikkeling van belang. Een school bestaat immers niet uit een optelsom van individuele onderwijsgevendens, maar uit een team dat samen onderwijs realiseert.

De tweede eis is - na en naast bekwaamheid - de identiteit van de onderwijsgevende. Dan wordt - heel

begrijpelijk - snel gedacht aan een leerkracht op een reformatorische school. Dat hoeft echter niet, want ook op andere scholen of onderwijsinstellingen, waar lessen worden gegeven, is de identiteit van groot belang.

Gods Woord moet bron en norm van het handelen zijn. Dat komt naar voren in de manier waarop de onderwijsgevende functioneert. Hij of zij moet in handel en wandel een voorbeeld zijn en moet dat ook terdege beseffen! Sommigen spreken liever over een identificatiefiguur, maar dat blijft om het even, want docenten hebben een voorbeeldfunctie. Het gaat erom met Bijbelse beginselen in het leven te staan. Daarom mag terecht gezegd worden dat onderwijs geven een verantwoordelijk werk is.

Binnen de identiteit van de leerkracht is een aantal facetten te onderscheiden. We mogen van hem of haar verwachten dat de gereformeerde beginselen bekend zijn. Dan zullen zowel de Bijbel als de Drie Formulieren van Enigheid regelmatig opengaan. Zo worden de beginselen levend gehouden.

Vroeger kenden we de dogmatiekcurcussen, tegenwoordig organiseert de CGO in wisselende regio's cursussen voor onderwijsgevendens. Het is verblijdend dat daar veel belangstelling voor bestaat.

Een ander facet is dat je als onderwijs-

gevende moet kunnen werken in een interkerkelijke omgeving. Dat vereist wijsheid en voorzichtigheid om te zoeken naar de verbindingen die er op het gebied van identiteit zijn. Dat hoeft niet te betekenen dat de liefde tot het eigen kerkverband verdwijnt. Helaas komt het voor dat die liefde tot en de gereformeerde opvattingen in dat eigen kerkverband als knellend worden ervaren. Dan komt men ertoe naar een ander kerkverband over te gaan. Wat blijft er dan van de voorbeeldfunctie over? Geen kerkverband is volmaakt, maar helaas komen velen daar (te) laat achter.

Gods Woord moet bron en norm van het handelen zijn.

Van onze onderwijsgevendens mag gevraagd worden zich voortdurend te bekwaamen en hun identiteit persoonlijk of in teamverband te spiegelen aan de gereformeerde beginselen. Op deze wijze is het leiden en begeleiden van jongeren een mooi en verantwoordelijk beroep.

Vandaag zijn er nog veel docenten, die in de dagelijkse ontmoeting met jonge mensen veel voldoening en arbeidsvreugde beleven. Leden van de Werkgroep Onderwijs onderstrepen dat vanuit de eigen ervaring.

Ieder zal beseffen dat dat niet kan zonder de bede uit Psalm 90:9:

*Sterk onze hand en zegen onze vlijt,
Bekroon ons werk,
en nu, en 't allen tijd.*

Werkgroep Onderwijs

Het gaat erom met Bijbelse beginselen in het leven te staan. Daarom mag terecht gezegd worden dat onderwijs geven een verantwoordelijk werk is.

**“Gestorven voor mij”
(49 meditaties voor de lijdenstijd),
R.M. Mc Cheyne, uitg. De Banier,
Apeldoorn, ISBN 9789 46278 1962;
104 blz.; € 9,95**

De jonge Schotse predikant McCheyne die slechts enkele jaren de Kerk van Christus heeft mogen dienen en vóór zijn dertigste jaar al werd opgenomen in heerlijkheid, spreekt nog nadat hij gestorven is. Niet alleen door zijn lied “Eens was ik een vreemdeling voor God en mijn hart”, maar ook door de vele preken die van zijn hand zijn verschenen. De Heere alleen weet voor hoeveel hoorders en lezers hij tot zegen is geweest. Indringend, ernstig maar ook hartelijk nodigend heeft hij hen opgeroepen tot bekering. Hij begeerde vanuit de liefde tot Christus anderen voor Hem te winnen. In het bijzonder sprak en schreef hij tot onderwijs en vertroosting voor Gods kinderen over de noodzaak en betekenis van het borgtochtelijk lijden en sterven van de grote Knecht des Vaders. Met het oog op de lijdenstijd heeft mevr. J. Kranendonk-Gijssen uit de nagelaten preken een selectie gemaakt en in een boekje samengebracht. Ook uit deze nieuwe bundel, alsmede uit eerdere uitgaven, zoals dagboeken samengesteld uit de geschriften van een geliefde oudvader of puritein, blijkt haar innerlijke betrokkenheid bij de inhoud. De bundel telt 49 meditaties voor de zeven weken die aan de Goede Vrijdag vooraf gaan. In de overdenkingen van Christus’ vernedering en verhoging ligt veel onderwijs en voedsel voor hen, die door de Heilige Geest worden onderwezen in de noodzaak van de verzoening door voldoening. Het is verleidelijk om uit de inhoud te citeren. Slechts twee korte citaten. Hoe raakte het mijn hart toen ik las: ‘Christus’ liefde beschouwt mensen niet als goed en heilig, maar Hij beschouwt hen als goddelozen, als zondaren en vijanden’. Het tweede citaat: ‘Het zien op een doorstoken Christus is een bittere smart (...) het zien op een doorstoken Christus is ook een eenzame droefheid. (...) En lieve gelovigen, bedenk hoe u Hem gekruisigd hebt. Laat de gedachten aan

de zonden u Christus des te dierbaarder maken’.

Ik wens deze bundel in vele handen. Neem en lees. Bovenal, laten we ons hart eraan leggen en onszelf onderzoeken of we aan deze zaken kennis hebben.

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden

**“Woorden van wijsheid voor ondernemers en leidinggevenden”,
ds. W. Silfhout, uitg. De Banier,
Apeldoorn, 2014; 108 blz.;
ISBN 978 94 6278 0071 (gebonden),
€ 9,95; ISBN 978 94 6278 0859
(E-book), € 7,50.**

In de Bijbel vinden we geen systematische beantwoording van vragen waarmee een christen in het leven van alledag geconfronteerd wordt. Toch is het verrassend om te zien welke concrete lessen en aanwijzingen voor het dagelijkse leven in de Bijbel te vinden zijn.

Ds. W. Silfhout heeft een aantal Schriftplaatsen op een rijtje gezet om stil te staan bij wat de Bijbel zegt over ondernemen en leiding geven. In dertig korte meditatieve bijdragen wordt een aantal thema’s behandeld. Om hier een paar voorbeelden te noemen: “Leiderschap en motivatie” (naar aanleiding van het leiderschap van Nehémia bij de bouw van de muur van Jeruzalem), “Delegeren” (bij het advies van Jethro, de schoonvader van Mozes, die zag dat Mozes teveel taken op zijn schouders nam), “Vreugde in het werk” (naar aanleiding van Prediker 9:7a: ‘Ga heen, eet uw brood met vreugde’).

Al zijn de omstandigheden vandaag geheel verschillend van die van de tijd van de Bijbel, de onderliggende wijsheden

die we in de Bijbel kunnen vinden hebben een verrassende zeggingskracht voor alle tijden en alle omstandigheden. Ondernemers en leidinggevenden hebben over het algemeen veel aan hun hoofd en een drukbezette agenda. Juist dan is het van groot belang om tijd te nemen om ons leven van alledag te toetsen aan wat de Bijbel daarover zegt. Het boekje van ds. Silfhout biedt daarvoor handreikingen.

Daarmee wordt ook de beperking van dit boekje aangegeven. De lezer moet geen afgeronde en diepgaande studies verwachten. Niettemin wordt in kernachtige stukjes van ongeveer 350 woorden waardevolle stof ter overdenking aangereikt. De stukjes zijn samengebracht in een fraai vormgegeven geschenkboekje.

Lezing van deze stukjes vraagt naar meer. We mogen de bezinning over maatschappelijke vragen, ook die het ondernemerschap en het leidinggeven aangaan, niet overlaten aan wat wordt aangedragen in algemene managementboeken en effectiviteitstrainingen. Juist de wetenschap dat wij hier slechts op doorreis zijn geeft de betrokkenheid aan van al ons bezigzijn.

Ds. Silfhout heeft een waardevolle aanzet gegeven om het licht van de Heilige Schrift te laten schijnen over deze praktische thema’s. Een verdere uitwerking vanuit Bijbels perspectief is echter noodzakelijk. Vragen rondom economische groei (er zijn grenzen aan de groei) en het milieu (vervuiling van de schepping als gevolg van keuzen in de bedrijfsvoering) kunnen nu eenmaal niet afdoende behandeld worden in de ruimte die de auteur in deze korte overdenkingen had. We zien daarom uit naar verdere pennenvruchten van zijn hand over deze onderwerpen. Naast de onderwerpen die hij in dit boekje aanreikt is er in de breedte van de ethiek behoefte aan versterking van een Bijbels gewortelde doordenking.

Met dit boekje kunnen echter ondernemers en leidinggevenden zelf al aan de slag. Ds. Silfhout schrijft in zijn inleiding: Voor elke christen, of hij nu ondernemer, leidinggevende of ondergeschikte is, geldt: ‘Zonder Mij kunt gij niets doen’. Moge dit boekje ertoe bijdragen dat zij, die in de branding van de maatschappij werkzaam zijn, gesterkt zouden worden in dat afhankelijke en aanhankelijke leven om staande te mogen blijven. Want in eigen kracht zal dat niet gaan.

Eindhoven,

J.P. van den Brink

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Apeldoorn,
ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid.
te Dirksland en te Urk,
ds. A. Verschuure te Scherpenzeel (Gld).
te Woerden, ds. P. van Ruitenburg
te Chilliwack (Canada).
te Zwijndrecht, ds. W.J. Karels
te Hardinxveld-Giessendam.
te Zwolle, ds. G. van Manen te Elspeet.

Bedankt

Voor Boskoop,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

■ EVANGELISATIEWERK IN BREDA

De Classicale Evangelisatiecommissie (CEC) Dordrecht start met evangelisatie-activiteiten in Breda. In het tweede halfjaar van 2014 is uitgebreid onderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid van een dergelijk project. Hierin was ook het Deputaatschap Evangelisatie betrokken. Dit traject is gestart nadat de gemeente Breda per 1 januari 2014 als zelfstandige gemeente moest stoppen en een afdeling werd van de gemeente Dordrecht. De evangelisatieactiviteiten zullen plaatsvinden vanuit het kerkgebouw in Breda, Vriesdongen 1.

In eerste instantie wordt gestart met een inlooptmorgen met koffie en een gesprek en/of een themamorgen met aansluitend een lunch. Door in de wijken rond het kerkgebouw te folderen, hoopt men het werk bekendheid te geven. Per 31 augustus 2015 wordt de afdeling Breda omgezet naar een inlooptmorgen onder verantwoordelijkheid van de classis. Alleen op zondagochtend en op de chris-

telijke feestdagen wordt een samenkomst belegd voor de buitenkerkelijke doelgroep, zoals 'In de Gouwstraat' te Rotterdam. Door een ouderling wordt een eenvoudige preek gelezen, of een predikant verkondigt Gods Woord, of een evangelist gaat voor. De classis zal halfjaarlijks de levensvatbaarheid van het inlooptmorgen toetsen. Ouderling H.M. Duijster uit Veen zal in Breda een coördinerende rol vervullen. In overleg met Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten wordt gezocht naar mogelijkheden om evangelist H.J. van den Boogaart uit Tilburg voor een dag per week vrij te maken voor werkzaamheden

in Breda. De stad Breda telt ruim 180.000 inwoners. De Gereformeerde Gemeente in die plaats werd op 7 april 1959 geïnstalutueerd. Op 23 september 1970 werd het huidige kerkgebouw met 162 zitplaatsen in gebruik genomen. Door vergrijzing en verhuizing is het aantal leden en doopleden inmiddels geslonken tot 30.

Classicale evangelisatiecommissie
Dordrecht/Deputaatschap
Evangelisatie

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2014

* Pag. 211, **gemeente 's-GRAVENPOLDER.**

Scriba van de diaconie is nu:
K.L. Blok, Kastanjestraat 35,
4431 CW 's-Gravenpolder,
tel. (0113) 316364, e-mail:

diaconie@gergengravenpolder.nl

* Pag. 475, **LANDELIJKE WERKGROEP JEUGDEVANGELISATIE (LWJ).**

Secretaresse van deze werkgroep is nu:
mevr. J.C. Poortvliet, Reeweg Oost 17,
3312 CK, Dordrecht, tel. 06 11 40 34 59;
e-mail: lwj@evgg.nl

BERICHTEN

■ REGIOAVOND BOND VROUWENVERENIGINGEN TE 'S-GRAVENPOLDER

Op **donderdag 26 februari** wordt een regioavond georganiseerd door de Bond van Vrouwenverenigingen in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te 's Gravenpolder, Langeweg 61. Ds. S.W. Janse zal een inleiding houden over: De laatste woorden van een stervende moeder, n.a.v. 1 Samuël 4. Aanvang 19.30 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ PSALMZANGAVONDEN

Dirksland

Psalmzangavond op **zaterdag 21 februari**, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Dirksland, Mozartsingel 2. Meditatie door ds. E. Bakker. Pieter Heykoop zal de samenzang begeleiden en enkele improvisaties ten gehore brengen. Collecte t.b.v. orgelfonds.

Rhnen

Psalmzangavond (met samenzang) op

zaterdag 7 maart, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Rhnen, Achterbergsestraatweg 59a, m.m.v. het interkerkelijk psalmzangkoor Crescendo uit Ede. Opening, sluiting en meditatie door ds. P. Mulder. Collecte t.b.v. Helpende Handen, afd. Midden-Nederland.

Waarde

Concert op **zaterdag 28 februari**, aanvang: 19.30 uur, in de Adullamkerk van de Geref. Gemeente te Waarde, m.m.v. het jeugdkoor Mattithja, het meisjeskoor Salóme en verschillende instrumentalistten. Opening: ds. D.W. Tuinier.

■ EXCURSIE VOGG, AFD. WEST

Op **zaterdag 28 februari** houdt de afd. West van de VOGG een excursie naar het orgel van de Gereformeerde Gemeente te Puttershoek, Sportlaan 2a. Aanvang: 14.00 uur.

Na een korte ledenvergadering is er gelegenheid het orgel te bespelen. Iedereen is hartelijk welkom.

Wanneer mensen onder sterke aanvallen van hartstocht verkeren, zijn ze noch voor rede noch voor de godsdienst vatbaar.

Thomas Brooks

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 22 FEBRUARI 2015

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. A. Verschuure en 19.00 uur ds. S.W. Janse; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. W.A. Zondag; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. J. van Laar; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur stud. M.H. Schot; Apeldoorn 15.30 uur ds. G. van Manen; Arnhem 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Berkenwoude 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Borssele 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Boskoop 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 16.30 uur ds. M.J. van Gelder; Brakel 18.00 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 15.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Delft 18.00 uur ds. P. Mulder; Deventer 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dinteloord 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. G. Mouw; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 18.15 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. G. Hoogerland; Haamstede 10.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. L. Terlouw; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur ds. J. van Belzen; Hilversum 10.00 uur ds. G. Clements en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Hoedekenskerke 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. A. Vermeij; Houten 17.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 18.30 uur ds. A. Verschuure; Kapelle-Biezelinge 15.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 en 18.00 uur ds. H.A.

van Zetten; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 9.30 en 16.00 uur stud. H. Brons; Lisse 10.00 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; Marknesse 19.00 uur ds. K. Boeder; Meeuwen 9.30 uur ds. M. Karens en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 18.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Mijdrecht 15.30 uur ds. A. Schreuder; Moerkapelle 18.30 uur ds. G. Clements; Naaldwijk 9.30 en 15.30 uur stud. M.H. Schot; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Nieuwerkerk 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. J. van Belzen; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. C. Hogchem; Nijkerk 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. S. Maljaars; Oostburg 17.00 uur ds. J.J. Tanis; Oosterend 10.00 en 16.00 uur stud. H. van der Heiden; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. L. Terlouw; Opperdoes 19.00 uur ds. G. Heijkamp; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 (bev. ambtsdr.) en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. M. Joosse; Ouddorp 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Poederrijen 15.00 uur ds. A. Schot; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 15.30 uur ds. P. Mulder; Poortvliet 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. P.D. den Haan; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Rhenen 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Rijssen-Noord 09.30 uur ds. C.A. van Dieren, 14.30 uur leesdienst, 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rilland-Bath 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser en 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. P. Mulder en 17.00

uur ds. M. Golverdingen; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.00 uur ds. J. van Laar; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 15.30 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Sint Anneland 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Sint Philipsland 14.30 uur ds. E. Bakker; Soest 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Utrecht 10.00 uur ds. J. van Rijswijk en 18.30 uur stud. H. Brons; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. A. Schot; Vlaardingen 19.00 uur ds. W. Silfhout; Vlissingen 16.00 uur ds. B. Labee; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. B. Labee; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. S.W. Janse en 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J.B. Zippro; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. P. Melis.

■ DINSDAG 24 FEBRUARI 2015

Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Mondria; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Poederrijen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw.

■ WOENSDAG 25 FEBRUARI 2015

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. A. Schot; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Belzen; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Vermeij; Berkenwoude 19.30 uur stud. W.A. Zondag; Borssele 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Hoofddorp 19.45 uur stud. M.H. Schot; Hoogeveen 19.30 uur ds. G. van Manen; Kortgene 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. M. Mondria; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. W. Silfhout; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Laar; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. Driessen; Poortvliet 10.00 en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. W. Visscher; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. E. Bakker en 14.00 uur ds. P.D. den Haan;

Sint Annaland 9.30 uur en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. E. Bakker; Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Tholen 10.00 uur en 19.00 uur ds. P.D. den Haan en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 19.30 uur ds. A.A. Brugge.

■ DONDERDAG 26 FEBRUARI 2015

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw. bev.) ds. D. de Wit; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Nieuwdorp 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; Riland-Bath 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Belzen; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 14.00 uur (huw. bev.) ds. G. Mouw; Wageningen 19.30 uur ds. G. Beens; Westkapelle 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Zwolle 19.30 uur ds. A. Schreuder;

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 22 FEBRUARI 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisonderningtreur.nl
info@begrafenisonderningtreur.nl

Begrafenisonderning Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

*Want ik weet: mijn Verlosser leeft,
Job 19 : 25a*

Met grote droefheid geven wij u kennis dat, door de Heere, uit ons midden is weggenomen Zijn knecht, mijn innig geliefde man, onze lieve zorgzame vader, opa en oud-opa

Tijs Machiel van Dijk

echtgenoot van Lena van Dijk - van den Doel
In leven dienaar van het Goddelijke Woord

Melissant, 14 december 1936

Wijk en Aalburg, 16 februari 2015

Brakel: L. van Dijk - van den Doel

Andel: Peter en Louise Kamsteeg

Cees en Karin

Iris, Luuk

Matijs en Mandy

Quinten, Boaz, Manuel

Marjolein

Rick

Laurent

Zuna: Andrea en Albert Pijffers

Lilian en Bart

Fenice en Hans

Andel: Janneke en Henk Verhoeve

Léanne en Rene

Christian en Marianne

Haarlem: Leendert en Lianne van Dijk

Wilhelminalaan 67, 5306 XA Brakel

Mijn man, onze vader en opa is thuis opgebaard.

Er is gelegenheid tot condoleren op D.V. donderdag 19 februari om 19.00 tot 20.30 uur in de zaal van de Gereformeerde Gemeente, Polstraat 6 te Aalburg.

De rouwdienst zal gehouden worden op D.V. zaterdag 21 februari om 13.30 uur in de kerk van de Gereformeerde Gemeente, Polstraat 6 te Aalburg, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats Rusthof te Wijk en Aalburg.

Na afloop van de begrafenis is er gelegenheid de familie te condoleren in bovengenoemde kerk.

Geen bloemen en geen bezoek aan huis.

In plaats van kaarten

Voor de vele blikken van welgemeend en hartelijk medeleven na het overlijden van onze innig geliefde man, vader, groot- en overgrootvader

Johannes Tijssen

onze hartelijke dank.

C.M. Tijssen-Verburgt

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen
in Zuid-Afrika, Nederland en Canada

Roodepoort, Zuid-Afrika, februari 2015

Verzorgd er op uit

Uitjes naar de BENELUX en DUITSLAND, andere bestemmingen op aanvraag. Luxe vervoer door privé chauffeur met een Bijbelse visie. Begeleiding en ondersteuning. Ouderen met lichte beperking geen probleem. Hotel en andere reserveringen naar uw wensen.

Informatie na 19.00 uur:
J. Ruitenbeek
Mob: 06 5421 8649.
info@verzorgderopuit.nl
KvK nr: 09168357

Woonruimte te huur in buitengebied van Kootwijkerbroek voor 1 pers. of evt. 2 vriendinnen.
Tel. 06-53892449.

Leerling Verpleegkundige (21 jr.), woonachtig in Werkendam, zoekt huisgenote(s). Tel: 06-49496877.

Auto te klein en toch op vakantie in het HOCHSAUERLAND?
Kijk voor complete vakantievilla's nabij WINTERBERG met bed-, bad- en keukentextiel incl. eigen wasmachine en droogtrommel op www.GEND-RECREATIE.com van 7 tot 27 pers. LAST MINUTE ACTIES

Begravenisverzorging Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36

Dienstverlening in geheel Zeeland

Wilsbeschikking

"Zo wil ik het. Als mijn sterven daar is."
kunt u bij ons aanvragen.
www.begravenisverzorging-janssen.nl

Havikskruid 10
4421 MN Kapelle
06. 53 23 73 20

Wij verlenen geen medewerking aan het verzorgen van crematies.
Daarin zijn wij uniek in regio De Bevelanden

T.h. NORWICH (Ont.) Canada, onze woning voor 2-6 pers. Dicht bij kerk. Voor meer info: tel. 0548-513725 of e-mail joanne.otten123@gmail.com

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Wij zoeken een nieuwe collega voor werkgebied Noord-Holland.

Werk je graag met je handen, ben je secuur en zelfstandig, werk je graag buiten en maak je graag contact met je klanten? Neem dan contact op met Eelco Fortuyn van Dakkapelreiniging.nl, 06-38759872.

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.: Relatieproblemen, Opvoedingsvragen, Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en), Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen), Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblisserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwend • Doelgericht

ES Vakanties Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Voor € 495,- all-in per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of 055 3030083.

Cursus Het teken van de Doop Matthew Henry

De prijs voor de digitale versie is € 49.00 voor de schriftelijke versie €54.00 Rijk onderwijs aangaande de waarde van de Heilige Doop. Wilt u ook inschrijven? U zult merken dat u zich de inhoud van het boek op een prettige wijze eigen maakt.

Voor meer informatie en meer cursussen zie: www.cursussenoudvaders.nl

vraag gratis een brochure aan
Reijerskoop 251 2771 BK Boskoop
0118-583025 - 0172-532796

Grote BALANS OPRUIMING

2 DAGEN
BIJ GEBR. KOSTER
DV VRIJDAG 27
EN ZATERDAG 28
februari

Voor het hele gezin!

2 dagen alle 2e hands boeken met 30% korting!

Wegens grote voorraad vindt deze opruiming ook plaats vanuit onze voorraadkelder! * Er is een lift aanwezig voor degenen die slecht ter been zijn.

- NIEUWE RESTANTEN
- TWEDEHANDS BOEKEN
- BESCHADIGDE BOEKEN
- VEROUDERDE BOEKEN
- AANBIEDINGEN IN CD'S

Ruime keuze in voordeel CD's

VANAF 0.50

Niet voor handelaren
Geen verzending

OPENINGSTIJDEN:
vrijdag 09.00-21.00 uur
zaterdag 09.00-17.00 uur

Uitgeverij | Boekhandel

GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl

VEEL EENMALIGE AANBIEDINGEN

Kamer te huur in vrijstaande woning te **Barneveld**. Op 500mtr vanaf station. Meer informatie? Bel naar 06-50487465, b.g.g. jantine@hardemanisolatie.nl

Hotel Eureka in Zeddam organiseert een week en een midweek met bezinning en ontspanning.

Dit o.l.v. dhr. J.H. Mauritz van D.V. 30 mei tot 6 juni 2015 voor € 575,00 p.p. en een midweek o.l.v. een emerituspredikant van de Gereformeerde Gemeenten van D.V. 13 tot 18 juli 2015 voor € 437,50 p.p. Een week waarin bezinning en ontspanning elkaar afwisselen. Alles volpension met Bijbelstudies, 3 halve dagtochten en dagsluitingen. Bel voor meer inlichtingen 0314-651811 of kijk op www.hotel-eureka.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus**

*In onze winkel is een ruim assortiment
bladmuziek aanwezig (ook klavar).*

www.andanteorgels.nl
tel. 0318 50 50 63

Andante is verhuisd!
Ons nieuwe adres is Industrielaan 26, Veenendaal

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

HOOGERWERF

ADMINISTRATIES & BELASTINGZAKEN

- ✓ verzorging van aangiften inkomstenbelasting
- ✓ deskundig advies bij inkomsten uit overig werk, werkrumte en aftrekbare kosten
- ✓ verwerken van administraties, fiscale aangiften
- ✓ opstellen jaarrekeningen en fiscale advisering
- ✓ **Persoonlijk contact staat hoog in het vaandel**
- ✓ **Eerlijke behandeling en scherpe tarieven**

Maak snel een afspraak
I : www.administratiekantoorhoogerwerf.nl
E: info.hgwf@kliksafe.nl
T: 06-40225360

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 -10 64 28 07
www.dorstbegravenisorg.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en **www.huizesolagratia.nl**

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

WAT WEET HET DUITSE VOLK VAN DE ENIGE TROOST?

Hun eigen Heidelbergers zijn ze veelal kwijt! Helpt u ons hem weer terug te brengen?

Zie onze website **www.svvhed.org** voor informatie of bel 0345-58 08 10. Giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

Te huur v.a. 2 april: 1 à 2 pers. huisje, landelijk gelegen. Senioren of jongeren met enige begeleiding. Zie **www.rijnwaard-waardenburg.nl** of bel voor informatie: 06-53933283.

Te huur 5 pers. chalet op rustig park in Ermelo. Prijs € 295,00 p.w., in het hoogseizoen € 375,00. Voor info en/of foto's: 0184-651387 of mail: **aliedevroed@gmail.com**

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop
www.harkesbegravenissen.nl
Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

We staan voor jullie klaar
ook in 2015

Als u vastloopt kan professionele hulp nodig zijn. Eleos biedt ggz vanuit een christelijke identiteit. U kunt bij ons terecht. **Kijk voor onze dichtstbijzijnde locatie op www.eleos.nl**

Eleos
stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg

ACTIEDAGEN

D.V. do. 26 feb t/m za. 7 mrt

Hartelijk welkom!

de **Beukelaar**
boekhandel

Laan 15 - Nunspeet
0341 - 250593
info@boekhandeldebeukelaar.nl

Tafels vol met opruiming:

Theologie

Kinderboeken

Romans

Cd's 100 soorten: €5,- p.st.

Statenbijbel leer met koperbeslag
van €399 voor €199

.... TEVEEL OM OP TE NOEMEN ....

Wij accepteren ook

Boekenbonnen en VVV-bonnen

HOOGVESTE B.V.

THUIS IN VASTGOED

**Voor aan- en verkoop
van uw woning of bedrijf**

Harm Hoogendoorn
06-42170533

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de
Gereformeerde Gemeenten in
Nederland biedt de SHG zorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Bijbelse normen en
waarden vormen daarin de basis
voor uw en onze
dagelijks levenshouding en
mediagebruik.

Kraamzorg

Bel 0187 - 48 91 73

b.g.g. 0342-49 21 55
ma - vr: 9.00-11.00 uur
en van 13.00-15.00 uur
vr: ook van 19.00-21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05

ma - vr: 9.00-11.00 uur
vr: ook van 19.00-21.00 uur

Boekhandel De ZONNEBLOEM

Orpstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Gratis dinercheque!
Trouwkostuum.com
bij Klein Kleding

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

*De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.*

Tegels... als geen ander

*Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen*

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Cursussen voor huwelijk en gezin

De CGO biedt twee waardevolle cursussen aan om ouders te helpen bij de bijbelse opvoeding van hun kinderen. Opvoedingsondersteuning is in onze tijd belangrijk. Wat komt er veel op opvoeders af! Onze kinderen en jongeren zijn het waard dat ouders zich verdiepen in hun leefwereld en levensvragen.

Opvoedingscursus voor jonge ouders (P-cursus)

6 avonden waarop de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Communicatie in huwelijk en gezin;
- Kind in beeld – over zelfbeeld en gedrag;
- Grenzen stellen;
- In gesprek over seksualiteit;
- Media-wijs opvoeden;
- Huisgodsdienst met kinderen.

De cursus wordt georganiseerd in samenwerking met de kerkenraad van de gemeente.

Cursus voor ouders van tieners (samen met De Vluchtheuvel)

4 avonden waarop de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Wat gebeurt er in de puberteit?;
- Van kapitein naar coach;
- Ouderschap is teamwork;
- Veranderde tijden / leefwereld jongeren.

De cursus wordt georganiseerd in samenwerking met de kerkenraad van de gemeente.

Informatie over de opvoedingscursussen bij de directeur CGO-Toerusting, dhr. J.H. Mauritz.
E-mail: jh.mauritz@cgo.nu. Tel. 0348-401978

De CGO biedt samen met De Vluchtheuvel een cursus van 5/6 avonden aan voor huwelijktoerusting. Opgave voor deze cursus bij De Vluchtheuvel: info@vhgoes.nl

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Reformatische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl
info@indeknopgebroken.nl • telefoon: 06 - 49 49 94 99

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

De RMU sector Gezondheidszorg & Welzijn denkt graag mee met werkers in de zorg- en welzijnssector over de nieuwe

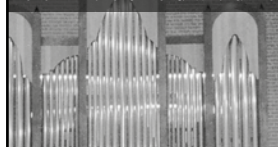
NATIONALE BEROEPSCODE VAN VERPLEEGKUNDIGEN EN VERZORGENDEN.

Meld u aan voor één van de interactieve bijeenkomsten in Gouda, Goes of Veenendaal op respectievelijk DV 12, 19 en 26 maart 2015.

Meer informatie en aanmelden: www.rmu.nu/nationale-beroepscode

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Agathos

- Nette hulp bij het huishouden voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met autisme?
- Weer een gezellige gezinsmaaltijd?
- Hulp bij het douchen voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- Mantelzorgondersteuning?

Agathos is een reformatische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777

www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken. Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Begrafenisonderneming

De Jongh

H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611154

Waardenburg 0418 - 652039

Werkendam 0183 - 701017

Papendrecht 078 - 8200399

www.begrafenisondernemingdejongh.nl